

ĐỀ MINH HỌA KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ I
Môn Ngữ văn lớp 8
Thời gian làm bài: 90 phút, không kể thời gian giao đề
ĐỀ I

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (6,0 điểm)

Đọc kĩ văn bản sau và thực hiện yêu cầu:

KỂ NGỐC NHÀ GIÀU

Gia đình phú ông có một người con trai, tuy đã lớn nhưng đầu óc chậm chạp, lại thường xuyên tiêu tiền hoang phí. Vì muốn con mình nên người, phú ông liền nói:

- Con có lớn mà không có khôn, thậm chí còn chẳng phân biệt được hạt kê và hạt lúa. Ta muốn để con ra ngoài học hỏi thì mới mong có ngày khá được.

Người con trai nghe vậy cũng đồng ý. Sau khi rời nhà, anh gặp một người thợ đang tạc hai con sư tử đá.

Nhìn dáng vẻ của hai bức tượng, cậu con trai thích chí vô cùng, ngỏ ý muốn mua. Người thợ kia cũng biết cậu ngốc nghếch, bèn cố tình hét giá:

- Con sư tử nhỏ giá 3000 lạng vàng, con sư tử lớn thì 5000 lạng.

Cậu con trai thần nhiên gật đầu, yêu cầu người đó đem tượng đến nhà mình, người kia liền mang theo bức tượng sư tử nhỏ về trước. Khi về tới nhà, cậu vội vàng khoe với cha rằng mình mua được đồ tốt.

Tới khi nhìn thấy tượng con sư tử đá bình thường mà bị hét giá lên tới mấy ngàn lạng vàng, người cha không khỏi than trời mà nói:

- Con bỏ ra số tiền lớn như vậy để mua thứ đồ vô dụng này, thật đúng là đưa con phá gia chi tử. Chẳng trách vì sao mọi người thường bảo ta thế nào cũng gặp báo ứng.

Cậu con trai nghe xong lập tức vỗ tay cười lớn:

- Con nói cha nghe, đây mới chỉ là báo ứng nhỏ thôi, còn một báo ứng lớn đang chờ phía sau kia kìa.

Câu 1. Truyện “Nói dóc gặp nhau” thuộc thể loại nào?

A. Truyện cười.

- B. Truyện đồng thoại.
- C. Truyện cổ tích
- D. Truyện ngụ ngôn.

Câu 2: Đặc điểm nào sau đây giúp em lựa chọn đáp án ở câu 1 là đúng?

- A. Là loại truyện tự sự dân gian có yếu tố gây cười.
- B. Mục đích giải trí, phê phán, gây cười, châm biếm hay đả kích những thói hư, tật xấu.
- C. Là một trong những truyện biểu hiện sinh động cho tính lạc quan, trí thông minh, sắc sảo của tác giả dân gian.
- D. Cả ba đáp án trên đều đúng.

Câu 3. Phương thức biểu đạt chính của văn bản là gì?

- A. Miêu tả
- B. Tự sự
- C. Biểu cảm
- D. Nghị luận

Câu 3. Văn bản trên sử dụng ngôi kể thứ mấy?

- A. Ngôi thứ nhất
- B. Ngôi thứ hai
- C. Ngôi thứ ba
- D. Ngôi thứ nhất và ngôi thứ ba

Câu 4. Nghĩa của từ “gặp báo ứng” trong câu văn: “Chẳng trách vì sao mọi người thường bảo ta thế nào cũng gặp báo ứng.” là:

- A. Những việc người cha làm là việc tốt và nay được đền đáp
- B. Người cha thường xuyên làm việc ác, hại người nên tai họa sẽ ứng vào ông ấy.
- C. Người cha thường xuyên làm việc ác, hại người và không có chuyện gì xảy ra với ông ấy.
- D. Gọi cho em nhớ đến câu tục ngữ “Đời cha ăn mặn, đời con khát nước”

Câu 5. Trợ từ trong câu văn: “Cậu con trai thân nhiên gặt đầu, yêu cầu người đó đem tượng đến nhà mình, người kia liền mang theo bức tượng sư tử nhỏ về trước.” là

- A. thân nhiên
- B. gặt đầu
- C. liền
- D. mang

Câu 6. Trong văn bản, khi cậu con trai hỏi giá hai bức tượng, người đàn ông đã hét giá hai bức tượng vì:

- A. Cậu con trai là một kẻ ngốc nghếch
- B. Vì hai bức tượng thật đáng quý.
- C. Cậu con trai là một người hào phóng, tiêu tiền không tiếc.
- D. Cậu con trai là một người thông minh nhưng giả ngốc.

Câu 7. Yếu tố gây cười trong câu chuyện trên là gì?

- A. Cậu con trai là một kẻ ngốc nghếch.
- B. Cậu con trai thông minh nhưng giả ngốc.

C. Đây mới chỉ là báo ứng nhỏ thôi, còn một báo ứng lớn đang chờ phía sau kia kìa

D. Câu chuyện trên không có yếu tố gây cười.

Câu 8. Nêu chủ đề của câu chuyện.

A. Ca ngợi người hiền lành đến ngốc nghếch.

B. Ca ngợi, lời dạy bảo, tình yêu của cha dành cho con

C. Tố cáo những kẻ không chịu học tập khiến bản thân trở thành kẻ ngốc

D. Chế giễu người thiếu kiến thức và kinh nghiệm sống.

Câu 9: Qua câu chuyện, tác giả dân gian muốn gửi đến chúng ta bản thông điệp nào?

Câu 10: Hãy nêu bài học em rút ra cho bản thân mình sau khi đọc văn bản trên.

PHẦN II. VIẾT VĂN (4 điểm)

ĐỀ BÀI:

Ít lâu nay một số bạn trong lớp có phần lơ là trong học tập. Em hãy viết một bài văn để thuyết phục bạn: Nếu còn trẻ ta không chịu khó học tập thì lớn lên ta sẽ chẳng làm được việc gì có ích.

BƯỚC 1: XÁC ĐỊNH YÊU CẦU CỦA ĐỀ BÀI.

- Đề yêu cầu: Viết một bài văn để thuyết phục bạn: Nếu còn trẻ ta không chịu khó học tập thì lớn lên ta sẽ chẳng làm được việc gì có ích.
- Vấn đề nghị luận: Nếu còn trẻ ta không chịu khó học tập thì lớn lên ta sẽ chẳng làm được việc gì có ích.
- Quan điểm của em về vấn đề này: Đó là một hành động hoàn toàn đúng mà ai trong chúng ta cũng phải thực hiện.
- Đối tượng hướng tới: Tất cả mọi người, đặc biệt là HS, SV
- Cách viết: Viết bài văn nghị luận chứng minh.

BƯỚC 2: LẬP DÀN BÀI

MB: Đặt vấn đề: Đối tượng nghị luận là nếu khi còn trẻ ta không chịu học tập thì

lớn lên sẽ chẳng làm được việc gì có ích.

TB: Làm sáng tỏ vấn đề

Đoạn 1: Giải thích Học tập là gì? Việc có ích là gì? Mối quan hệ giữa học tập và làm việc có ích.

Đoạn 2: Thực trạng một số bạn trẻ hiện nay đang lơ là trong học tập.

- Ham điện thoại, chơi game.
- Thích mua sắm, trang điểm, ngắm vuốt.
- Hậu quả là lơ là việc học.
- Kết quả học tập bị xuống dốc không phanh.
- Ảnh hưởng đến sức khỏe, đạo đức, nhân cách.

Đoạn 3: Giải thích phân biệt làm việc là lao động kiếm kế sinh nhai khác với làm việc có ích.

- Lao động là bán sức khỏe tính mạng, thời gian của mình để duy trì sự sống.
- Làm việc có ích. Việc làm đó khiến chúng ta sung sướng, hạnh phúc, giúp đỡ được nhiều người khác hơn.
- Muốn làm được việc có ích chỉ có một cách duy nhất đó là phải học.

KB. Kết thúc vấn đề:

- Khuyên các bạn hãy từ bỏ ham muốn hiện tại để chăm chỉ học tập ngay từ bây giờ.
- Hãy tìm đến bố mẹ, thầy cô, bạn bè để nhờ sự giúp đỡ của họ.
- Lúc đó hạnh phúc sẽ mỉm cười với bạn.

BƯỚC 3: VIẾT BÀI

- Phải trung thành những lựa chọn, sắp xếp ở bước 1,2.
- Trình bày khoa học, sạch đẹp, giàu cảm xúc, lập luận chặt chẽ, dẫn chứng rõ ràng. Tạo nên tình thuyết phục cho bài văn.

BÀI VĂN

Trong cuộc sống hiện nay, các bạn hay bắt gặp những thuật ngữ như Công nghệ 4.0, thế giới phẳng, công nghệ blockchain. Thời đại công nghiệp hóa, hiện đại hóa, rồi máy móc thay thế con người... Tất cả đều liên quan đến công nghệ, đến sự phát triển của xã hội. Nó giúp khoảng cách giữa con người với con người gần với nhau hơn, cuộc sống cũng trở nên tiện ích hơn. Nhưng cuộc sống ấy lại đòi hỏi chúng ta phải có một vốn kiến thức nhất định. Vậy mà trong lớp em hiện nay vẫn còn một số bạn lơ là học tập. Các bạn ấy có biết rằng: Nếu khi còn trẻ không chịu học tập thì lớn lên sẽ chẳng làm được việc gì có ích.

Vậy việc có ích là gì? Là việc ngoài nuôi sống bản thân, gia đình, người làm còn có sự đam mê, có cơ hội sáng tạo trong công việc. Người lao động luôn làm việc một cách hăng say. Đó là một việc còn có thể giúp đỡ được nhiều người khác nữa có được niềm vui trong cuộc sống. Muốn làm được việc trên thì chúng ta phải có một nguồn tri thức nhất định về công việc mình muốn làm. Mà muốn có tri thức, chỉ có một cách duy nhất đó là học tập. Học tập là quá trình tích lũy tri thức, là cách chúng ta có thể tiếp cận với tinh hoa văn hóa của nhân loại. Là lúc chúng ta định vị bản thân mình giỏi gì nhất, dở gì nhất. Là lúc tôi và bạn hình thành những ước mơ, khát vọng và chọn cách thức để biến ước mơ thành hiện thực. Học tập còn giúp chúng ta có những kỹ năng trong giao tiếp, trong công việc. Học tập giúp chúng ta rèn luyện đạo đức, nhân cách làm việc có trách nhiệm, có kế hoạch.

Vậy mà trong lớp em hiện nay vẫn còn một số bạn không chịu học hành. Thích vui đùa vào những trận chiến, trò đấu đá bằng súng ống, áo giáp trên mạng. Một số bạn nữ thích lướt trên các trang mạng với kiểu quần áo, giày dép này, màu

son, mẫu tóc kia, thậm chí bỏ cả buổi học chỉ để lựa cho mình một chiếc áo hợp thời trang, là hàng độc mà các bạn khác trong lớp, trong trường không có. Các bạn có biết đâu rằng những việc đó không chỉ là việc vô bổ mà còn vô cùng có hại cho tương lai sau này. Nó chiếm hết thời gian học tập, nó làm vấy bẩn tâm hồn trong sáng của tuổi học trò, mất những ước mơ hoài bão cho tương lai. Mê muội trong game làm đầu óc mụ mị không thiết tha gì đến học hành. Dù ngồi trong lớp học, nhưng tâm trí lại để ở những ván game đang chơi dở, những suy nghĩ làm thế nào để thắng được đối thủ, tiêu diệt được kẻ thù...Hoặc mơ mộng khi mình diện bộ cánh, mái tóc, màu son đó... mình sẽ thế nào? Lực học bị sa sút, tâm hồn như trên mây trên gió. Những bạn nghiện game, mất ngủ, thiếu ăn, tinh thần lơ đãng khiến con người như bị ma làm. Không chỉ sức khỏe hao tổn mà còn bị những hệ quả khác nữa như muốn có tiền chơi game, cá cược thắng thua, mua đồ cho nhân vật trong game mà bớt tiền ăn sáng. Bớt ăn sáng không đủ thì kiếm lí do xin bố mẹ, rồi lấy trộm của bố mẹ, của người thân, hàng xóm, người đi đường... Những việc làm ấy đã tự bán rẻ nhân cách, đạo đức của mình. Đặc biệt là lực học bị giảm sút trầm trọng thậm chí phải bỏ học ngang vì không có khả năng học tập.

Các bạn cần phải nhận ra một sự thật rằng: Chúng ta chỉ có một cuộc đời. Mà các cụ đã dạy “Bất học bất tri lý”- Không có học không làm được việc gì. Trong xã hội hiện đại ngày nay, không học càng không thể làm được việc gì có ích. Bởi học là quá trình tích lũy tri thức từng ngày, từng tháng, từng năm... Và chữ học chỉ tồn tại khi chúng ta có nhu cầu hiểu biết, tích lũy tri thức. Từ học tập mà chúng ta hiểu về cuộc sống, hiểu về nhu cầu của xã hội, hiểu về mình giỏi gì nhất, dở gì nhất. Hiểu được xã hội đòi hỏi chúng ta điều gì. Lúc đó bạn và tôi mới có thể tìm cho mình được một việc có ích. Còn không học, mọi thứ là con số không tròn trĩnh. Không tri thức, không hiểu biết, không kĩ năng cũng chẳng biết mình có thể làm được việc gì cho bản thân, gia đình và xã hội. Đến lúc đó bạn muốn nuôi sống bản thân, gia đình thì chỉ có một cách là bán sức lao động của mình, làm những công việc nặng nhọc và không ổn định nay việc này, mai việc kia để duy trì sự sống. Đó không được gọi là việc làm có ích. Chắc chắn lúc ấy các bạn thấy chán ghét chính mình, chán ghét cuộc sống. Bạn ân hận- muộn lắm rồi, bạn không thể quay lại để đi học được nữa. Bạn thấy cuộc đời thật vô nghĩa. Bạn đừng trách ai chỉ tại bạn thích sống sung sướng trước mà thôi. Còn người làm việc có ích là người có cuộc sống ổn định, tìm thấy niềm vui trong cuộc sống. Họ luôn vui vẻ với công việc của mình, họ luôn cảm nhận được niềm vui khi mình đang góp sức vào sự phát triển của đất nước, họ hăng say lao động và luôn tạo ra những sản phẩm hữu ích cho xã hội. Cuộc sống tốt đẹp biết bao. Họ luôn mỉm cười với cuộc sống của mình.

Vậy tôi mong các bạn trong lớp, đặc biệt là những bạn đang lơ là trong học tập vì bất cứ lí do nào cũng hãy mau tỉnh ngộ, lấy việc học tập, trau dồi tri thức, kĩ năng cho bản thân là việc hàng đầu. Dù khó khăn cũng hãy hoàn thiện nó một cách tốt nhất. Bạn không biết vượt lên bằng cách nào ư? Bên cạnh bạn vẫn còn bố mẹ, thầy cô, bạn bè. Hãy tìm đến họ, họ sẵn sàng giúp đỡ bạn. Hãy bỏ từng chút một, hãy bắt đầu lại khi còn có thể. Tôi hi vọng một ngày không xa, bạn sẽ biết mình là ai? Mình cần gì? Mình làm được gì cho cuộc sống này. Lúc đó, hạnh phúc sẽ mỉm cười với bạn.

BƯỚC 4: ĐỌC, SOÁT VÀ SỬA LẠI LỖI.

ĐỀ 2

ĐỀ MINH HỌA KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ I

Môn Ngữ văn lớp 8

Thời gian làm bài: 90 phút, không kể thời gian giao đề

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (6,0 điểm)

Đọc kĩ văn bản sau và thực hiện yêu cầu:

LÀM THEO LỜI VỢ DẶN

Ngày xưa có một anh chàng ngốc nghếch đàn độn. Vợ anh thấy chồng ăn không ngồi rồi ngày này sang ngày khác, thì không được vui lòng. Cho nên một hôm, vợ anh thủ thỉ:

– Ngồi ăn núi lở. Anh phải đi làm một nghề gì nuôi thân, nếu không thì khó mà ăn ở với nhau được lâu dài.

Ngốc ta đáp:

– Tôi chữ nghĩa không có, đi cày thì dở, làm thợ thì dốt, biết làm nghề gì đây?

– Đi buôn vậy – người vợ trả lời – Tôi sẽ đưa tiền cho anh để anh đi buôn.

– Buôn gì?

– Cái gì có lãi thì buôn. Đầu thì buôn vịt buôn gà, sau thì buôn gỗ làm nhà cũng nên.

Mấy hôm sau, Ngốc cầm tiền ra đi. Quá một thoi đường, anh nhìn thấy có một bầy vịt độ một chục con đang kiếm ăn trên mặt đầm. Anh đi tìm chủ bầy vịt để hỏi mua. Gặp một đám trẻ chăn trâu đang chơi trên bờ đầm, anh ghé lại hỏi:

– Vịt của ai đó?

Bọn trẻ ngạc nhiên hỏi lại:

– Ông hỏi làm gì?

– Ta muốn mua buôn.

Biết là gặp phải anh ngốc, bọn chúng đáp liền:

– Vịt ấy là của chúng tôi. Nếu ông mua được cả, chúng tôi bán rẻ mỗi con năm tiền, mười con vị chỉ làm năm quan.

Nghe chúng bảo là giá rẻ, Ngốc ta không ngại ngần gì nữa, ngồi xuống xĩa tiền ra trả. Bọn chúng nhận lấy tiền chia nhau rồi bảo anh:

– Đó, bây vệt bây giờ là của ông. Ông ngồi đây mà canh, đến chiều lại hùa chúng về.

Đoạn chúng cười trâu đi mỗi đứa một ngả.

Ngốc ta ngồi lại bờ đầm canh chừng bây vệt. Chưa quá trưa, anh đã lội xuống nước để lừa vệt về, thì bây vệt nhác thấy bóng người, bay vệt lên trời, một chốc mất biến. Ngốc ta tung hứng, đành trở về kể lại với vợ. Vợ tiếc của mắng cho chồng một trận nên thân, rồi bảo:

– Đó là vệt trời giống hệt vệt nhà, nhưng chúng biết bay. Sau này trước khi mua, muốn biết vệt biết bay hay không, anh cứ giơ gay lên dứ vào chúng là biết ngay. Một ngày sau, chàng Ngốc lại cầm tiền ra đi. Đến chợ thấy có người bán ba con lợn con. Lợn được thả trong một cái rặc quây thành vòng tròn. Anh sà vào hỏi mua. Nhớ lời vợ dặn, nên trước khi trả tiền, anh giơ gay lên dứ vào mấy con lợn. Mấy con lợn thấy vậy sợ quá nhảy tót ra ngoài rặc, rồi chạy vào bụi mât cả. Người hàng lợn bèn nắm lấy áo anh bắt vạ. Có bao nhiêu tiền vốn mang đi, anh phải lấy ra đền. Xót của, anh mếu máo về kể chuyện lại cho vợ nghe. Vợ lắc đầu:

– Khốn nạn. Mấy con lợn thì làm gì biết bay mà phải dứ. Anh cứ mua, đưa về đàng hoàng, thử làm gì cho mât công.

Ít ngày sau, anh lại mang tiền đi. Lần này anh mua được một gánh nôi đất. Nhớ lời vợ dặn, anh cứ gánh nôi “đàng hoàng” đi giữa đường. Mọi người đi đường mà anh gặp đều phải xuống ruộng tránh anh. Giữa đường anh gặp một bầy trâu đến chục con được chủ lừa đi ăn. Đường hẹp, trâu không biết tránh nên va vào gánh nôi của anh vỡ gần hết. Anh về kể lại với vợ. Vợ bảo anh:

– Chết rồi. Nôi là thứ dễ vỡ, gặp những con vật như thế thì phải tránh đi chứ!

Ít lâu sau nữa, anh lại đi buôn. Lần này anh mua được một gánh vôi đá mới nung. Dọc đường về, anh thấy có một con chuột chết nằm giữa đường. Nhớ lời vợ dặn, anh lẩm bẩm: – “Chà chà, có con vật này nằm cản đường ta, ta phải tránh nó mới được”.

Nghĩ vậy, anh không dám bước qua con chuột, bèn lội xuống ruộng nước để tránh. Nước ở đây hơi sâu, vôi đá nhúng phải nước sôi lên sùng sục, anh hoảng quá vút cả gánh mà chạy. Về đến nhà anh khóc lóc kể lại cho vợ nghe. Vợ giậm chân kêu trời, bảo anh:

– Còn tìm ra được ai ngốc bằng anh nữa! Thôi bây giờ tiền trong nhà chẳng còn một đồng để buôn với bán nữa rồi. Ngày mai anh tìm cách gì kiếm lấy ít quan mà tiêu

Câu 1: Đoạn trích trên thuộc thể loại truyện gì?

- A. Truyện ngụ ngôn
- B. Truyện cổ tích
- C. Truyện cười
- D. Truyện truyền thuyết

Câu 2: Phương thức biểu đạt chính của văn bản là gì?

- A. Miêu tả
- B. Tự sự
- C. Biểu cảm
- D. Nghị luận

Câu 3. Văn bản trên sử dụng ngôi kể thứ mấy?

- A. Ngôi thứ nhất
- B. Ngôi thứ hai
- C. Ngôi thứ ba
- D. Ngôi thứ nhất và ngôi thứ ba

Câu 4: Trong câu chuyện trên, anh chồng ngốc đã đi buôn tất cả mấy lần?

- A. Một
- B. Hai
- C. Ba
- D. Bốn

Câu 5: Yếu tố gây cười trong câu chuyện trên là gì?

- A. Chàng ngốc dám đứng lên cãi lời vợ
- B. Chàng ngốc chỉ biết nghe lời vợ mà không có khả năng phân tích đúng sai.
- C. Đã ngốc còn đi buôn.
- D. Thông minh giả ngốc cho vợ vui.

Câu 6: Khi nhớ lời vợ dặn, người chồng đã:

- A. Làm đúng lời vợ dặn
- B. Phân vân, không biết làm gì
- C. Phân tích đúng sai rồi đưa ra quyết định
- D. Mỗi lần nghe lời vợ dặn là một lần chàng ngốc sáng dạ ra

Câu 7: Nghĩa hàm ý của câu Văn: “Đầu thì buôn vịt buôn gà, sau thì buôn gỗ làm nhà cũng nên.”

- A. Anh chồng ngốc không làm được việc gì nên hèn.
- B. Đi buôn là chỉ có lãi, không bao giờ lỗ
- C. Niềm hi vọng lớn lao mà người vợ đặt lên vai người chồng.
- D. Hi vọng việc đi buôn của chồng gặp may mắn, có sự phát triển từ buôn nhỏ đến buôn lớn.

Câu 8: Bài học rút ra từ truyện cười “Làm theo vợ dặn” là gì?

- A. Không nên đi buôn.
- B. Cần nghĩ tới hậu quả khi đi buôn.
- C. Phải là người thông minh và tự chủ trong cuộc sống.
- D. Cần nghe theo lời khuyên của vợ.

Câu 9 Đọc truyện “Làm theo vợ dặn”, chi tiết nào khiến em buồn cười nhất và lí do tại sao?

Câu 10. Em hãy nêu ý nghĩa của truyện “Làm theo vợ dặn”.

PHẦN II: VIẾT VĂN (4.0 ĐIỂM)

Đề 7: Viết bài văn nêu suy nghĩ của em về: Thói ăn chơi đua đòi ở một số học sinh hiện nay

GVBM

Lê Thị Thuần